

TA SLADKA STVAR JE GRENKA

Neža Mihelčič, 1. A

»Dajmo, Pedro, teci!«

Tečem, kot bi šlo za življenje in smrt. In nato ... »Gooooool! Bravo! Zmagal si!« Končno. Moj prvi gol. S prijatelji se veselimo, vzklikamo in si čestitamo. Zvoke veselja preglasi ostro zaviranje avtomobila. Vsi ostanemo odprtih ust. Sem redko pripelje kakšen avtomobil, če do tega pride, pa je to kakšna stara kripa, ki si jo je lahko privoščila le redkokatera družina z leti garanja. »Kakšen lepotec, pa še pred tvojo hišo je ustavil, Pedro. Kakšna sreča – a je vaš?« me vpraša moj najboljši prijatelj Miguel. »Kje pa! Še novih oblek si ne moremo privoščiti, kaj šele avta!« mu rečem. »Kaj še čakamo, pojdimo pogledat!« zakriči nekdo iz skupine.

»Kako se sveti! Pa kako je prostoren!« vpijejo vsepovprek in se drenjajo okoli avtomobila. Tudi jaz ga gledam z občudovanjem, res je lep. Nenadoma zaslišim pogovor iz naše hiše:

»Tako je, 20 dolarjev, in vsak mesec vam bo pošiljal svoj zaslužek. Tam mu bo lepše kot tukaj, verjemite mi, gospa, pa še veliko prijateljev bo dobil!«

Pogovarjanje vedno bolje slišim, ker se bližam edini sobi v hiši.

»Bo dobil tudi hrane in pijače? Veste, tukaj smo včasih po več dni lačni.« se oglasi mama.

»Seveda, zanj bo odlično poskrbljeno.«

Sedaj ju lahko tudi vidim. Moja mama. Moja ljuba mamica, oblečena le v krilo in strgano jakno, tako kot vsak dan, poleg nje pa najlepši človek, kar sem jih kadarkoli videl. In njegov obraz! Čisto drugačen je. Ni temen kot naš, svetel je in lepo počesane lase ima.

»Aha, Pedro, pridi no sem!« zažvrgoli mama.

»Poglej ta izjemen gospod te bo popeljal s sabo v boljše življenje.«

»Kdo ste vi?« prekinem mamo in vprašam neznanca.

»No, mladi mož jaz sem Hans! In šla bova k meni domov, kjer mi boš malo pomagal in dobil dobro plačo, ki jo boš lahko pošiljal družini! Pravi junak boš!«

Jaz, mali Pedro, junak? Če bom res junak ali to pomeni ...

»Ali bom dobil rolko?« ga vprašam.

»Rolko? No, seveda, kar boš želel!«

»Z vami grem!« takoj zavpijem.

»No, to je lepo slišati!« mi odvrne. Grem k mami, ki se s solzami sreče poslovila od mene. »Tako sem ponosna nate, ljubček. Bodi priden in pazi nase!« Grem k prijateljem in povem, da se bom odpeljal z novim avtom. Kako so ljubosumni! Poslovim se tudi od njih in se usedem v avto. Mehkoba sedeža in prijeten vonj me zazibata v sen.

»Novega imam, Pedro, 9 let, Brazilija.«

Zbudim se in pogledam skozi okno. Vidim veliko hišo in za njo gozd, poln čudnih rastlin.

»Tukaj je res lepo. Kaj je ta kraj?«

Vrata se sunkovito odprejo in debela umazana roka me povleče iz avtomobila.

»Gremo mulc! Na delo!« povleče me za sabo in vrže na kup sadežev. Zraven zabriše mačeto, ki zadene sadež in ga razpolovi. Kakav. Že prej sem ga enkrat videl pri sosedih, a oni imajo le eno drevesce. Toliko ga nisem še nikoli videl.

»Ti!« se zadere Debeluhar; zadere se tako glasno, da se zdrznem. K njemu pride suhljat mladenič, ki je ves pretepen. »Pokaži temu neumnemu mulcu, kako se dela, in ga nato vzemi s seboj nazaj na plantaže!«. Mladenič se s strahom v očeh usede zraven mene in mi pokaže, kako se stvari streže. Ko sem jaz na vrsti, mi roka zdrsne in ponesreči se urežem. To je moralo Debeluharja razjeziti, saj mi je vzel mačeto iz rok in me z vso močjo udaril ter zarjul: »Presneta neroda! Iz tebe ne bo nikoli nič!« Nikoli me še nihče ni pretepel. Niti očka ko sem razbil šipo.

Pretresen in prestrašen sem bil.

Mladenič me nato hitro potegne za sabo in me med potjo vpraša: »Si v redu?« Samo pokimam. »Ne skrbi, peljal te bom na plantaže, tam je malo več miru. Debeluharja pa se le pazi. On je naš šef. Paulo se kliče, veš. Sovražim ga!« V tišini hodiva še nekaj časa. »Mimogrede, jaz sem Samuel.« se mi nasmehne. Prvi nasmeh, ki sem ga tu prejel. To me opogumi. »Pedro,« rečem nazaj. »No, Pedro, prispela sva na plantaže.« Ko pogledam gor, ostanem brez besed. Nepregledno dolge vrste kakavovcev in ogromno ljudi, kot je Samuel. Sui in žalostni ljudje. »To je predel, kjer pobirajo sadeže. Midva delava tukaj.« Pokaže mi na kup kakavov, kjer sedi skupina ljudi. Pokaže mi, kako se pravilno seka sadeže: »Vidiš, takole primeš mačeto in hitro presekaš sadež, poskusi, saj ni težko!«. Po tretjem poskusu mi končno uspe. »Bravo!« me pohvali Samuel. Kakave sekava vse do sončnega zahoda.

Tako je vsak dan. Vstanemo že ob sončnem vzhodu. Dobimo le skodelico čaja in kos kruha in po 10 minutah nas preženejo na delo. Najbolj mučno je popoldne. Sonce žge in nimamo pokrival. Večina trpi hude glavobole. Če si malo odpočijemo ali kaj rečemo, nas pretepajo. Zvečer dobimo skromen obrok – skodelico riža in lonček mleka. Vsi spimo v isti baraki. Veliko premalo prostora je in zrak je neznosen. Večino noči ne morem niti zatisniti očesa. Ta zgodba se vrti mesece.

Nekega dne Samuela vprašam: »Hej, a ti sploh veš, kam gre ves ta kakav, Samuel?«

Roka mu otrpne in zazre se v daljavo.

»Huh, ko bi le vedel, mali. Nekateri delavci pravijo, da ga spremenijo v čokolado,« mi odvrne.

»Kaj pa sploh je čokolada?« sem radoveden naprej.

»Slišal sem, da je v obliki majhnih tablic;

pravijo, da je tako sladka in okusna, da se ti kar stopi v ustih.«

»Zveni božansko! Zanima me, kje jo lahko dobim!« rečem sanjavo, a se mi Samuel le zasmee.

»Pedro, mi lahko o čokoladi le sanjamo. Nikoli si je ne bomo mogli privoščiti.«

To me razjezi: »Kako? Pa saj mi obiramo kakav zanjo, to ni poš–«.

»Pedro!« zaslišim kričati Paula. Takoj pritečem k njemu, da me ne bi pretepel.

Ko pridem bliže, me le grdo gleda. »Pridi z mano. Čaj boš stregel na mojem sestanku, če boš dobro opravil, te plačam za ta mesec.« Plačali me bodo, mama! Obljubim, da ti bom poslal denar! »Dajmo, zmigaj se. In umij si te umazane tace!« se zadere Paulo, jaz pa odhitim in si v kadi z deževnico umijem roke. Prvič vstopim v to hišo. Pa kako je lepa! Vse se blešči, vse je čisto, toliko sob! Počasi stopam po hodniku do kuhinje, moji koraki odmevajo na ploščicah. Ko pridem v kuhinjo, me tam čaka Paulo.

»Končno! Dajmo, nalij čaj v skodelice in ga nesi v sosednjo sobo. Takoj!« Jezno se obrne na petah in odide na sestanek. Nemudoma se lotim točiti čaj. Čajnik je težak, a se potrudim, da ne bi kaj

polil. Ko so vse skodelice polne, jih nesem v sosednjo sobo. To ni kakršnakoli soba! Ima čudovite tapete, slike in zlato mizo, okoli katere sedijo lepo urejeni gospodje. Razdelim jim čaj in Paulo mi vrže nekaj v roke. » Na, mulc, izgini v kuhinjo in nam prinesi vina! V spodnji omari v kuhinji je.«

Ko pridem v kuhinjo, razprem dlani. V njih sta dva kovanca. »Tako sta lepa! In zagotovo sta vredna celo bogastvo, dovolj za avto ali pa čokolado!« si mislim. Tako vesel še nisem bil nikoli. Ogledujem si kovanca. Zaradi rok postaneta topla. Zavoham oster vonj po kovini in preberem, kar piše na njiju. Nisem več bralec, nisem hodil v šolo, a me je mama naučila osnov. Za to sem ji hvaležen. »Torej, na obeh je narisana nek gospod in na drugi strani piše 20 c-e-n-t. 20 cent? To mora res biti veliko. In še dva imam!« si veselo govorim.

»Kje je vino, mulc!« se zadere šef. Na vino sem čisto pozabil. Hitro odprem spodnjo omaro in iz nje vzamem steklenico. Tako hitim, da spregledam stopnico.

Padam. Steklenica mi pade iz rok in s treskom pade na tla. Od nje ostanejo le črepinje in vino je povsod po tleh. Sedaj sem v težavah, v velikih težavah. Skušam se skriti pod mizo. Mogoče me ne bo videl. V kuhinjo plane Paulo in benti: »Kaj si naredil, neumni otrok! Kje si, da ti pokažem!?« Videl me je. Mize niso dobro skrivališče. Potegne me izpod nje in zajočem. Ne meni se za jok. Spet bolečina, udarci. Zadnji udarec je drugačen. Bolečina izgine, Paula ni več.

Nisem več v kuhinji. Kakava ni več.

Zbudi me nežno božanje po laseh. Ko odprem oči, jo zagledam. »Babi?« odvrnem.

»Tako je, jaz sem,« mi sladko reče.

»Ampak ti si odšla. Že zdavnaj. Rekli so mi, da si odšla na lepše!« ji rečem.

»Ne, ljubček, vedno sem bila tu, s tabo.« Čisto sem že pozabil nanjo. Na njen lep nasmeh, njene temno rjave oči in njene zgubane roke. »Nekaj imam zate!« mi z nasmeškom reče. V roke mi položi rjavo kocko. »Pojej!« se mi nasmehne. Čudno reč dam v usta. Sladka je. Zelo sladka. Tako zelo, da se topi v ustih. Babi me prime za roko in začutim neizmerno srečo. Vem, kaj sem okusil. Čokolado.